

Θετική έκπληξη αποτέλεσε ο όρος «αστική αναγέννηση» που χρησιμοποίησε η υπουργός Περιβάλλοντος στις Προγραμματικές Δηλώσεις της κυβέρνησης -και σε μετέπειτα συνεντεύξεις της- αντί του όρου «αστική ανάπτυξη», ο οποίος εμφανίστηκε αναπάντεχα στον τίτλο μιας από τις τρεις Γενικές Γραμματείες του νέου υπουργεί-

ταυτόχρονα την κύρια κατεύθυνση την οποία οφείλουν σήμερα να ακολουθούν οι πολεοδομικές πολιτικές.

Εάν έτσι έχουν τα πράγματα, συμφωνούμε απολύτως!

Σε αυτή την περίπτωση, όμως, θα ρωτήσουμε:

- Γίνεται αστική αναγέννηση χωρίς αστικές πολιτικές;

- Γιατί, τι άλλο συνεπάγεται η σημερινή δομή του κεντρικού τέ-

κλίμακα αυτή).

- Η δε Δ/ση Πολεοδομικού Σχεδιασμού ασχολείται κατά βάση με μεμονωμένες πόλεις/οικισμούς είτε σε επίπεδο συνολικής θεώρησης (ΓΠΣ του 1337 ή συνολική πολεοδομική μελέτη), είτε -και το συνηθέστερο- στο επίπεδο των κάθε είδους σημειακών πολεοδομικών ρυθμίσεων, φθάνοντας μέχρι και το μεμονωμένο κτίριο (π.χ. στο πλαίσιο της αρ-

της
ΑΝΝΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ*

Γίνεται «αστική αναγέννηση» χωρίς

μοδιότητας για τους παραδοσιακούς οικισμούς).

- Ως τότε, λοιπόν, η πολιτική για τις πόλεις και την αστική ανάπτυξη θα πέφτει στο κενό -μεταξύ δύο διευθύνσεων του τέως ΥΠΕΧΩΔΕ;

- Ή μήπως μας αρκεί ως πολιτική αστικής ανάπτυξης/αναγέννησης η απλή εφαρμογή «Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων» ή άλλων ανάλογων δράσεων των διαφόρων χρηματοδοτικών πακέτων (όπως Γ' ΚΠΣ / ΠΕΠ, ΕΣΠΑ κλπ.);

Κανείς, βέβαια, δεν έχει ισχυριστεί σοβαρά κάτι τέτοιο: Ότι δηλαδή η πολιτική αστικής ανάπτυξης μπορεί να προκύπτει α-

ου προκαλώντας δικαιολογημένες ανησυχίες.

Παίρνοντας υπόψη και άλλες αναφορές της υπουργού στις ίδιες δηλώσεις, όπως η σημασία της «ζωής στις πόλεις», η ανάγκη «αναθεώρησης της πολεοδομικής νομοθεσίας», η κατεύθυνση για «λιγότερες νέες επεκτάσεις», νομιμοποιούμεστε να συμπεράνουμε ότι ο όρος «αστική ανάπτυξη» στον τίτλο της αντίστοιχης Γραμματείας (Χωροταξία και Αστικές Αναπλάσεις) καλύπτει τον τομέα του Πολεοδομικού Σχεδιασμού, σηματοδοτώντας

ως ΥΠΕΧΩΔΕ αν όχι την παντελή έλλειψη τέτοιων πολιτικών;

Για να το συνειδητοποιήσουμε -και όσοι ακόμη γνωρίζουμε καλά τις διοικητικές «δυσμορφίες» του συγκεκριμένου υπουργείου-ας θυμηθούμε ότι:

- Η μεν Δ/ση Χωροταξίας καλύπτει σήμερα το χωροταξικό σχεδιασμό από το εθνικό μέχρι το επίπεδο Περιφέρειας (αφού με το Ν. 2742/99, ο νομός έπαψε να αποτελεί θεσμικό επίπεδο χωροταξικού σχεδιασμού κι έτσι εξέλιπε η παλαιότερη ενασχόληση της συγκεκριμένης Δ/σης με την

θροιστικά μέσα από την εφαρμογή μεμονωμένων παρεμβάσεων και έργων (projects) -σημειακών τις περισσότερες φορές- τα οποία δεν ενοποιούνται κάτω από μια γενική στρατηγική για την εκάστοτε πόλη/οικισμό και δε συνδέονται με τη χωρική ρύθμιση της πόλης και της ευρύτερης περιοχής της!

Αντίθετα, όλες οι θεωρητικές αναλύσεις και «συστάσεις» ντόπιων και ξένων εμπειρογνομώνων προς τους διοικούντες επισημαίνουν την ανάγκη συγκροτημένου σχεδιασμού της ανά-

* Πολεοδόμος - χωροτάκτης, συντονίστρια ρυθμιστικών σχεδίων στη Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του τέως ΥΠΕΧΩΔΕ

πτυξης των πόλεων, ο οποίος θα συνδυάζει και θα συνδέει τη χωρική ρύθμιση με τις κάθε είδους παρεμβάσεις κάτω από ενιαία στρατηγική. Είναι αυτονόητο, μάλιστα, ότι αυτού του είδους η μεθόδευση γίνεται απαραίτητη τώρα που προσπαθούμε να χαράξουμε πορεία βιώσιμης ανάπτυξης με εξοικονόμηση πόρων, ενέργειες κλπ.

- Εάν, λοιπόν, απαιτείται η

συγκρότημα, προσδιορίζοντας τα όρια στα οποία οφείλουν να κινηθούν οι επιλογές των επιμέρους ΓΠΣ, ώστε να εξασφαλίζεται η συνοχή της ρύθμισης του αστικού κέντρου και της ευρύτερης περιοχής του.

- Τι γίνεται με τη διαχείριση αυτών των εργαλείων σήμερα;

Στη μεν περίπτωση των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, γνωρίζουμε από καταγραφές του ΤΕΕ (εφόσον άλ-

αστικές πολιτικές;

στρατηγική θεώρηση για τις πόλεις, ποια εργαλεία διαθέτουμε;

Ακριβώς για το σκοπό αυτό, ο Ν. 2508/97 εισήγαγε ένα ενδιάμεσο επίπεδο χωρικού σχεδιασμού, μεταξύ Χωροταξίας και κλασικής Πολεοδομίας, αυτό του Στρατηγικού Πολεοδομικού Σχεδιασμού.

Στο επίπεδο αυτό ανήκουν:

1. Τα «νέα» ΓΠΣ που ρυθμίζουν την έκταση ενός ολόκληρου Δήμου και άρα παίζουν διπλό ρόλο: αποτελούν «τοπικά χωροταξικά» που προσδιορίζουν τις κατευθύνσεις ανάπτυξης και τις χρήσεις γης της περιοχής του δήμου και συγχρόνως στρατηγικά σχέδια για την εξέλιξη της βασικής πόλης/έδρας του.

Στην περίπτωση των ΣΧΟΟΑΠ, δεν πρόκειται για μια προεξάρχουσα πόλη, αλλά για πλέγμα οικισμών («Ανοικτή Πόλη»), των οποίων η ανάπτυξη αντιμετωπίζεται -για πρώτη φορά με το συγκεκριμένο εργαλείο- σφαιρικά.

2. Για μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα, όπου το σώμα της πόλης ξεπερνά τα διοικητικά όρια ενός δήμου, προηγείται ένα άλλο επίπεδο Στρατηγικού Πολεοδομικού Σχεδιασμού: Τα Ρυθμιστικά Σχέδια, τα οποία, κατ'αντιστοιχία με αυτά της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, δίνουν τις κατευθύνσεις ανάπτυξης και προστασίας για ολόκληρο το πολεοδομικό

συστήμα, προσδιορίζοντας τα όρια στα οποία οφείλουν να κινηθούν οι επιλογές των επιμέρους ΓΠΣ, ώστε να εξασφαλίζεται η συνοχή της ρύθμισης του αστικού κέντρου και της ευρύτερης περιοχής του.

Τι γίνεται με τη διαχείριση αυτών των εργαλείων σήμερα;

Στη μεν περίπτωση των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, γνωρίζουμε από καταγραφές του ΤΕΕ (εφόσον άλ-

λος φορέας δεν ασκεί επιτελική παρακολούθηση) ότι περί τις 400 μελέτες είναι σε «ενέργεια», ορισμένες εξ αυτών θεσμοθετημένες, αλλά η πλειονότητα με πλήθος θεσμικές εκκρεμότητες για τη συνέχιση και ολοκλήρωσή τους. Φυσικά, ούτε λόγος να γίνεται για ενιαία αντιμετώπιση και συμβατές ρυθμίσεις μεταξύ των διαφόρων μελετών ακόμη και μεταξύ γειτονικών δήμων.

Στην περίπτωση των Ρυθμιστικών Σχεδίων, πέντε βρίσκονται εν εξελίξει στην κεντρική υπηρεσία του τώως ΥΠΕΧΩΔΕ, σε σχεδόν πλήρη αφάνεια ως πρόγραμμα και -το κυριότερο- χωρίς την ελάχιστη οργανωτική στήριξη.

- Έως πότε η αστική ανάπτυξη θα μένει χωρίς ενεργό «διοικητικό υποκείμενο» στο αρμόδιο κεντρικό υπουργείο;

- Έως πότε αποσπασματικά θέματα οικιστικής ανάπτυξης θα αποτελούν αντικείμενα αυτόνομων διοικητικών μονάδων -τμημάτων ή και ολόκληρων διευθύνσεων- ενώ θα απουσιάζει ο βασικός κορμός: μια διακριτή μονάδα για επιτελική άσκηση αστικών πολιτικών;

Ποια είναι η κατάλληλη στιγμή, αν όχι αυτή της δημιουργίας ενός νέου Υπουργείου Περιβάλλοντος, για να διορθωθούν τέτοιες διοικητικές δυσπλασίες και να μπουν τα θέματα του δομημένου περιβάλλοντος στη σωστή σειρά;

ο πολύτιμος συνεργάτης σας

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΕΕ
ΣΟΛΩΝΟΣ 53 & ΣΙΝΑ, 10672 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 3671100, FAX: 210 3671101
και στα κατα τόπους Γραφεία του ΤΕΕ

URL: <http://www.tee.gr>
Email: webmaster@tee.gr